

může odvolací soud naříditi rok k ústnímu jednání (§ 492 odstavec druhý c. ř. s.). Pokud žalobkyně v rekursu navrhuje, aby nejvyšší soud již nyní projevil svůj náhled, zda v tomto případě uplatní svůj názor, projevový v četných rozhodnutích, že přes ustanovení § 1333 obč. zák. liknavý dlužník, když prodlením v placení nastalo znehodnocení valuty, povinen jest nahraditi škodu tím vzešlou a záležející v kursovní diferencii, — připomíná se, že nejvyšší soud může přezkoumati jen usnesení soudu odvolacího, který však se svého mylného stanoviska vůbec se nezabýval touto otázkou.

Čís. 1851.

Zajištění půdy drobným pachtýřům (zákon ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n.).

Pachtýř není oprávněn požadovati určitý pozemek náhradní a soudu nepřisluší právo, by proti vůli vlastníka přiznal pachtýři náhradní pozemek, jehož vlastník nenabízel.

(Rozh. ze dne 19. září 1922, R I 1132/22.)

Soud první stolice přiznal požadovateli výměnou za požadovaný pozemek čkat. 795/2 dílec 1 a 6 pozemku čkat. 799, ač propachtovatel nabízel výměnou pozemky jiné. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a nařídil soudu první stolice, by, doplně řízení, znovu rozhodl, zda a který z pozemku, vlastníkem nabízených, a v jaké výměře jest požadovatel povinen přijati. **Důvody:** Stížnost propachtovatele jest vzhledem k § 5 zák. ze dne 27. května 1919 čís. 318 sb. z. a n. odůvodněnou, neboť výměnou může býti pachtýři přikázán vždy jen určitý, vlastníkem nabídnutý pozemek, přesně dle výměry, který žádá drobný pachtýř dle své volby. Dle protokolu z 1. června 1922 nabídl propachtovatel požadovateli dílec čk. 801/1 nebo dílec z pozemku čk. 865 ve výměře, odpovídající jakosti pozemku čk. 795/2. Po případě nabídl propachtovatel z pozemku 799 výměnou dílec téže výměry, jako je dílec 795/2. Proti znění zákona žádal pachtýř za pozemek čk. 795/2 pozemek čk. 799/1 ve výměře 619 sáhů a dílec 799/6 ve výměře 768.5 sáhu. Přijav za svůj návrh požadovatele učinil tak první soud neprávem, neboť nebyl vyřízen návrh vlastníka ve smyslu § 5 cit. zák. Pozemky pachtýři přiznané, 799/1 a 799/5 v uvedené výměře vlastník k výměně nenabídl, nýbrž z pozemku 799 dílec téže výměry jak je dílec čk. 795/2.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Právní význam ustanovení § 5 (2) zákona ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n., jest tento: Za předpokladů zákona jest pachtýř povinen, přijati na místě požadovaného pachtovního pozemku náhradní pozemek stejné výměry nebo hodnoty, jež vlastník mu nabízí. Soudu náleží tudíž rozhodnouti o tom, je-li náhradní pozemek, nabízený vlastníkem, rovnocenný, při čemž může býti vyvážen rozdíl v jakosti výměrou nebo rozdíl ve výměře jakostí. Zjistí-li soud, že tomu

tak jest, přizná pachtýři na místě požadovaného pozemku vlastníkem nabízený pozemek náhradní; zjistí-li však soud, že pozemek, jejž vlastník nabízí, není rovnocenný, a nechce-li nebo nemůže-li vlastník dát náhradní pozemek, vyhovující předpisům zákona, zamítne soud návrh vlastníka a ponechá pachtýři pozemek požadovaný, byť i tím utvořena byla enklava v majetku vlastníka nebo tomuto jinak užívání jeho pozemku bylo znemožněno nebo značně stíženo, — poněvadž, odporují-li sobě práva a zájmy pachtýře s jedné strany a vlastníka se strany druhé, má dle ducha zákona přednost pachtýř. Nikdy však není pachtýř oprávněn, požadovati určitý pozemek náhradní, a nepřísluší soudu právo, by proti vůli vlastníka přiznal pachtýři náhradní pozemek, jehož vlastník nenabízí. Proti těmto zásadám pochybil první soud a právem proto soud rekursní zrušil jeho usnesení a nařídil mu, by doplně řízení znovu rozhodl o návrhu vlastníka ve smyslu § 5 zákona ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n.

Čís. 1852.

Druhý odstavec § 2 zákona o společnostech s o. r. má na mysli případy, kde jednáno jménem společnosti, fakticky již zřízené, dosud však ještě nezapsané, s předstíráním, že jest již zapsána v rejstříku a tudíž i právně již existuje.

Právní jednání projektantů zamýšlené společnosti, předsevzatá v čase, kdy neuzavřeli mezi sebou dosud ani smlouvy společenské, ani smlouvy zakladatelské, nelze posuzovati dle předpisů o společnostech ani obchodního ani občanského práva.

(Rozh. ze dne 19. září 1922, Rv I 412/22.)

V říjnu 1919 utvořilo se ku zřízení sanatoře sdružení, k němuž patřili i žalovaní; v zasedání dne 6. října 1919 bylo usneseno, že žalobce jako ředitel obdrží kontrakt na 10 let s ročním platem 36.000 Kč, volný byt, prádlo a zaopatření, v zasedání dne 4. listopadu 1919 byl zřízen pracovní výbor 6 pánů, mající právo, usnášeti se samostatně za společnost; tento pracovní výbor v zasedání ze dne 9. listopadu 1919 potvrdil usnesení, že žalobce jest od 1. října 1919 ustanoven za vedoucího lékaře sanatoře a že jím zůstane, bude-li udělena koncese, v opačném případě však, že se mu má od 1. října 1919 vypláceti měsíční služné 3.000 K mimo 1.600 K na stravném, při čemž jeho byt bude placen přímo společností. Společnost nebyla však po té zřízena. Žaloba o zaplacení ujednaných služebních požitků podaná proti sedmi účastníkům zakladatelské skupiny jako solidárním dlužníkům byla prvním a druhým soudem zamítnuta, odvolacím soudem z těchto důvodů: Jest nesporno, že k založení společnosti s r. o. nedošlo. Skupina osob, o nichž žalobce mluví, tvořila tudíž svaz a měla za účel, státi se společností s r. o. Tento svaz jest pokládán za společnost příležitostní dle všeob. zákona občanského, neboť, i když společnost s r. o. jest dle § 61 zákona ze dne 6. března 1906 obchodní společností ve smyslu obchodního zákona, nelze přece v zamýšleném zřízení sanatoře spatřovati obchod ve smyslu § 271 a násl. obč. zák. Mohl by proto žalobce proti žalovaným vznést nárok toliko